

Суђење пред Међународним судом правде у Хагу пружило је прилику да се Србија још једном увери да је политика појединих суседних држава у супротности са опште прокламованим тежњама за добросуседским односима у региону. Део јавности Србије очекује побољшање односа са суседима, посебно са Хрватском, али је делегација наших суседа у Хагу не само бранила независност Косова, већ је у том контексту поменула и Војводину, што је изазвало не малу нервозу у Србији и званичне коментаре да такви ставови не доприносе развоју пријатељских односа. Хрватски представници су се, међутим, водили искључиво сопственим интересима, пошто је, према писању Јутарњег листа, који наводи изворе блиске хрватској Влади, оваквим наступом "враћен дуг" према САД, који су решиле проблем словеначке блокаде хрватских приступних преговора са ЕУ . [\[1\]](#) Према неименованом саговорнику, САД су инсистирале да у процесу у Хагу учествује и једна земља бивше Југославије, а управо је Хрватска за то била "најподобнија". Одлука о учествовању Хрватске усаглашена је на највишем државном нивоу, између председника Месића и премијерке Косор, а заузврат су Вашингтон и Брисел помогли у деблокади хрватских приступних преговора, што, како се наводи, тој земљи омогућава готово сигуран улазак у ЕУ 2012. године.

[\[2\]](#)

Наступ хрватске делегације и став хрватског државног врха још једном је показао да је њена политика супротна основним интересима Србије (што је у интервјуу са Југославом Ћосићем на Б92 коначно признао и Вук Јеремић), а да је њен државни врх спреман на све да би остварио корист на рачун Србије и нанео нам што већу штету. Од протеривања стотина хиљада Срба, тужбе за геноцид, признавања Косова, непрестаних Месићевих провокација, до најновијег акта непријатељства – званична Хрватска показује да је њена политика наставак ратних сукоба дипломатским средствима, и да би Србију, ако већ мора да је трпи, изгледа највише волела да види у преткумановским границама.

Насупрот очекивањима Београда и већ прилично несхватљивом патњом дела Срба за Загребом и хрватским приморјем, хрватска политика не показује знаке промене, а нетрпељивост који у њој влада према Србији и Србима и даље је уочљива. У исто време, хрватским бизнисменима, који су покуповали бројна успешна српска предузећа, нарочито она по Војводини, није одбојан ни један динар зарађен у Србији, док се улазак српског капитала у Хрватску систематски спречава.

Хрватска политика је јасна од тренутка стицања независности, и од прекида ратних

дејстава усмерена је ка константном провоцирању, у очекивању негативних реакција друге стране, које треба да посведоче да је Србија још увек претња целом региону. Стога треба поставити питање шта још Хрватска треба да учини да би многи Срби схватили да нисмо ни браћа ни пријатељи, већ две, нажалост суседне државе, чији су односи лоши, отежани прошлoшћу и пуни неповерења и непријатељства. Јасно је и да овакви односи представљају оптерећење, и да Србија због свог тешког међународног положаја мора да иницира и доказује спремност за регионалну сарадњу, али није јасно докле ће бројне увреде и провокације суседа остати без адекватног одговора, и када ће се званична Србија на реципрочан начин одредити према хрватској политици.

Наступ делегације Бугарске у Хагу такође је био врло непријатан за Србију, и показало се да се и званична политика наших источних суседа нажалост води на сличан начин као и у Хрватској. Бугарска је у протеклим деценијама такође донела низ одлука на штету Србије, делом због сопствених интереса, делом због притисака ЕУ, а посебно САД. Њена традиционална политика стављања на страну јачег, овог пута је између осталог награђена и недавним пријемом у ЕУ и НАТО, али упркос поступцима бугарских званичника, односи српског и бугарског народа, су и поред тешког бремена ранијих непријатељстава, ипак далеко бољи него са Хрватима.

Односе Срба и Бугара су током новије историје много оптеретили Санстефански уговор 1878, балкански ратови и сукоб око Македоније, која је за већину Бугара исто што и Косово за Србију, а посебно тешки злочини над Србима у Првом и Другом светском рату. Ипак, Бугари и Срби су изузетно блиски по језику, култури, религији, обичајима и историји, и с обзиром на ранија непријатељства, данас нема јаким анимозитета између припадника два народа. Приликом међусобних сусрета блискост је много израженија него прошлост, а у приватним разговорима Бугари се у многome противе независности Косова и политици своје владе према Србији. О стању свести у Бугарској може посведочити и један сасвим неочекиван извор, наиме на сајту Радио-Сарајева недавно је објављена репортажа младог холандског фотографа Бруна Ван дер Елшаута са пута у Бугарској, који наводи да је био изненађен сазнањем колико Бугари имају симпатија према Србији и Русији док истовремено следе САД и ЕУ. [3] Ипак, овакав став према Србима се не одсликава на бугарску званичну политику, која се управља другим принципима, што је врло тачно уочио и Елшаут. На крају пута по Бугарској он је дошао до закључка „да једна мала земља у прикрајку Европе и нема баш неки избор, приморана је да се покори оном који је најгласнији, чекајући награду за оданост свом савезнику, без обзира колико кратко или дуго савез трајао“.

Бугарска политика оданости јачем нажалост се поновила на нашу штету у Хагу, што је показало да званични односи Србије и Бугарске нису добри, упркос блискости и садашњем пријатељству два народа. Да ли они могу бити побољшани до нивоа

истинских добросуседских односа, зависи од тога да ли с обе стране постоји искрена жеља за превладавањем ружне прошлости и решавањем тренутно најболнијих питања. У сваком случају, до сада се показало да од Хрватске тако нешто тешко можемо очекивати.

---

[1] <http://www.24sata.info/vijesti/regija/21723-Hrvatska-Haagu-vraca-dug-Americi-Branili-smo-nezavisnost-Kosova-brzi-put.html>

[2] САД нису критиковале Хрватску ни после недавног неповољног извештаја Сержа Брамерца о сарадњи са Хашким судом, док је после свега подршку нашем западном суседу пружила и Хилари Клинтон <http://www.nspm.rs/hronika/hilari-klinton-pozdravila-v-odecu-ulogu-hrvatske-na-balkanu.html>

[3] <http://www.radiosarajevo.ba/content/view/1786/235/> - Аутор наводи и да су његови бројни саговорници сматрали потпуно неприхватљивим захтев за независношћу Косова, и да је скоро свако с ким је разговарао подједнако фанатичан у одбијању идеје о територијалном прекрајању Србије. Занимљива је и изјава 25-годишње Силвије, која је рекла да су „Срби оно што бисмо и ми хтели бити: поносни на своју земљу и своју историју, а такво нешто фали Бугарима.“